

23 de maig de 2018

Dos anys després de la presentació d'Escola Nova 21, a Catalunya s'ha consolidat un ampli moviment per a la transformació educativa

La presa de consciència generada sobre la necessitat i urgència del canvi educatiu requereix que es generalitzi a través de polítiques públiques

La finalitat d'Escola Nova 21 és catalitzar la voluntat de canvi educatiu en una acció de 3 anys que generi un moviment sense retorn que possibiliti una educació de qualitat per a tothom.

Per a això, **Escola Nova 21** es va proposar:

- Actualitzar què entén la nostra societat per "educació de qualitat", i crear una presa de consciència social i un consens ampli sobre la necessitat, la urgència i la direcció de la transformació educativa, perquè esdevingui política pública.
- Posar en marxa accions de transformació educativa d'un ampli nombre d'escoles i instituts, de la mà de centres educatius que ja hi estan treballant i que contribueixen a fer-la possible.
- Posar en valor el treball de moltes escoles i docents que estan duent a terme aquesta actualització, i generalitzar i desenvolupar cooperativament procediments i eines que facin possible la transformació de totes les escoles i instituts.

Escola Nova 21 promou el canvi amb quatre accions complementàries

- Identifica escoles amb pràctiques educatives de referència, enfocades a la formació integral de la persona, i treballa amb elles per generalitzar el canvi al conjunt del sistema: *tant els 25 centres educatius impulsors, com d'altres que s'hi estan sumant.*
- Promou l'actualització de l'educació des d'un treball cooperatiu en xarxa vinculat a l'entorn local, *amb el mig miler de centres que voluntàriament s'han sumat a la iniciativa i que formen part de més de 60 xarxes a tot Catalunya.*
- Suma esforços i coneixements per a generar procediments que permetin una actualització sistemàtica dels centres educatius, *amb la Mostra representativa de 30 centres.*
- Genera acords amb administracions públiques i amb altres actors educatius per a generalitzar el procés de canvi: *les xarxes vinculades a municipis amb la Diputació de Barcelona; programa "Xarxes per al canvi" amb el Consorci d'Educació de Barcelona; treball amb el Departament d'Ensenyament per promoure les altres xarxes i generar la Rúbrica de canvi.*

Entitats promotores:

Què s'ha assolit des del llançament d'Escola Nova 21

- El canvi educatiu ja no es percep com una “moda” o un caprici, sinó com una necessitat per a un aprenentatge que doni resposta al món d'avui:
 - “Totes les noves escoles de Barcelona seran innovadores” (5/17)
 - “La selectivitat del futur: menys memorística i més competencial” (6/17)
 - Edubaròmetre 2018: 56,5% pares/mares “volen més innovació”; 53% volen que es promogui la “Motivació per aprendre”.
- S'ha generat consens sobre l'horitzó comú d'educació de qualitat i s'ha vinculat amb les línies de canvi internacionals: Simposi sobre Canvi Educatiu (amb UNESCO i OCDE, 11/16); i Jornada “Del currículum competencial a la transformació educativa” (amb l'International Bureau of Education de la UNESCO i els principals promotors de les xarxes educatives, 3/18).
- Molts municipis han fet seu l'objectiu de canvi educatiu vinculant qualitat i equitat, des de la coresponsabilització amb el desplegament de desenes de xarxes locals amb el suport de la Diputació de Barcelona.
- El Consorci d'Educació de Barcelona (Ajuntament de Barcelona i Generalitat) ha pres el lideratge del canvi educatiu, que ha esdevingut política pública a la ciutat (“Xarxes per al canvi”).
- Hi ha hagut una amplíssima mobilització de docents, famílies i centres treballant cooperativament per la transformació educativa: a banda del prop de mig miler d'escoles i instituts i més de 18.000 docents que participen a Escola Nova 21, moltes altres iniciatives per al canvi han crescut significativament –com ara Xarxa de Competències Bàsiques, Escola d'Estiu de Rosa Sensat,...
- S'han establert conjuntament amb el Departament d'Ensenyament criteris que determinen el perfil de qualitat que hauria de tenir tot centre educatiu, a través de la Rúbrica de canvi, que dóna un marc per a tot procés de canvi.

Què volem que passi en el darrer any i mig d'Escola Nova 21

Fins ara, els centres han debatut si la finalitat de la seva tasca educativa s'enfoca a la formació integral de cadascun dels infants, per tal de poder formular, amb la comunitat educativa, una visió de quin centre que s'imaginem, cap a la qual avançar. Els centres amb pràctiques educatives de referència han ajudat a visualitzar-la i els instruments de metodologia de canvi i d'orientació els capacita progressivament a avançar-hi. A partir d'ara:

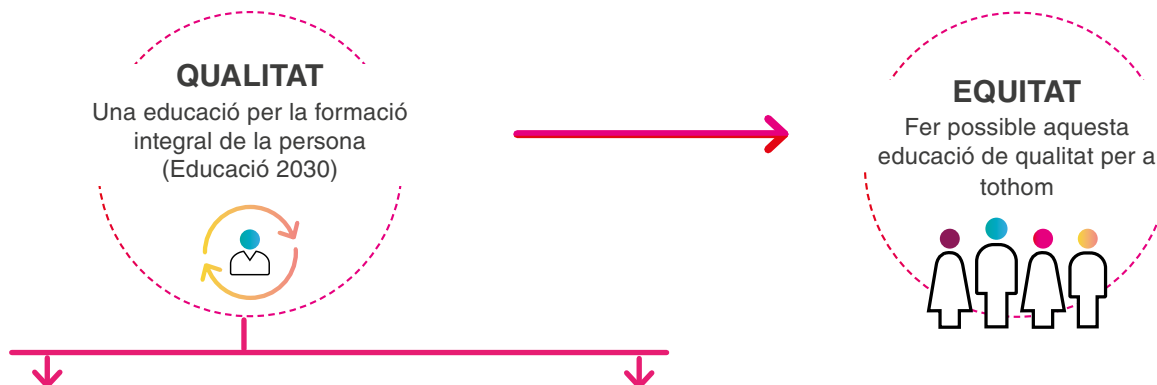
- El debat sobre la visió, les metodologies per generar el canvi que el programa ha aportat, la Rúbrica de canvi com a instrument d'orientació, i el treball cooperatiu en xarxa, han de generar un grau creixent de capacitació i d'autonomia per tal que els centres i la seva comunitat educativa puguin pilotar del seu procés de canvi.
- La nova cultura de treball cooperatiu per a la qualitat i equitat educatives, vinculada i implicada amb l'entorn, que les xarxes han aportat, ha d'arrelar-se a la normalitat del treball de docents, centres, municipis i administració educativa.
- El coneixement metodològic que es creï sobre com canviar de manera sistemàtica un centre educatiu s'ha de posar a disposició de la societat perquè es pugui generalitzar.
- Un cop assentats els criteris de qualitat educativa per al conjunt dels centres (Rúbrica de canvi), caldrà establir les característiques de què és un centre de referència educativa, identificar els existents i generar-ne de nous, i poder-los emprar tant per a la formació de docents com perquè ajudin a fer possible el canvi del conjunt del sistema.
- La transformació dels centres amb l'objectiu que una educació de qualitat arribi a tots i cadascun dels infants, ha d'esdevenir una política pública, que vinculi administració educativa, administracions locals, centres educatius, comunitat educativa i societat civil.

DADES
EXPLICATIVES

L'objectiu d'Escola Nova 21:

Contribuir a generar un sistema educatiu avançat, que possibiliti una educació de qualitat per a tothom

QUÈ APRENEM

Els 4 pilars de l'aprenentatge

La finalitat de l'educació ha de ser la formació integral de la persona, el que comporta el desenvolupament de competències per a la vida, incloent els 4 pilars de l'aprenentatge (UNESCO):

APRENDRE A SER

APRENDRE A CONÈIXER

APRENDRE A FER

APRENDRE A CONVIURE

COM APRENEM

7 principis de l'aprenentatge

Les pràctiques d'aprenentatge han de respondre al coneixement sobre com les persones aprenen:

1 L'alumnat és el centre de l'aprenentatge

2 L'aprenentatge és de naturalesa social

3 Les emocions són part integral de l'aprenentatge

4 L'aprenentatge ha de tenir en compte les diferències individuals

5 L'esforç amb sentit de tot l'alumnat és clau per a l'aprenentatge

6 L'avaluació continuada afavoreix l'aprenentatge

7 Aprendre és construir connexions horitzontals

Què s'ha d'entendre per "educació de qualitat", avui:

"Els alumnes tenen dret a rebre una educació integral, orientada al ple desenvolupament de la personalitat, amb respecte als principis democràtics de convivència i als drets i les llibertats fonamentals".

Llei d'Educació de Catalunya, article 3.

"L'educació de qualitat afavoreix la creativitat i el coneixement i assegura l'adquisició de les competències bàsiques d'alfabetització i numèriques, així com de competències analítiques, de resolució de problemes, i altres competències cognitives, interpersonals i socials d'alt nivell. També desenvolupa les competències que capaciten els ciutadans per dur vides sanes i plenes, prendre decisions informades, i respondre als reptes locals i globals a través de l'educació per al desenvolupament sostenible i per a la ciutadania global".

Declaració d'Incheon "Educació 2030", Fòrum Mundial d'Educació, Nacions Unides (2015)

Transformació cap a una educació de qualitat per a tothom

Una visió de centre com a motor

DEBAT SOBRE EL PROPÒSIT EDUCATIU

S'enfoca a la formació integral de la persona?

ACCIÓ DELS CENTRES EN XARXA

496 centres | **60** xarxes

→ **Metodologia:**
Espiral d'Indagació

→ **Cultura de treball:**

Xarxes cooperatives

Xarxa virtual

9.000 docents registrats

→ **Instrument d'orientació:**
Rúbrica de canvi

→ **Formació:** dirigida a transformar la visió dels docents sobre l'educació

ACCIÓ AMB LA MOSTRA REPRESENTATIVA

30 centres

→ **Metodologia:**
pròpia de la Mostra
(veure "Procés de transformació dels centres de la Mostra...")

→ **Cultura de treball:**
cooperació entre centres i docents

→ **Instrument d'orientació:**
Rúbrica de canvi

→ **Formació:** dirigida a capacitar equips directius i impulsors
+ Residències formatives

Procés de transformació

El treball de canvi dels centres en xarxa

CURS 2016-2017

CRISI I OPORTUNITAT

Generar la necessitat de transformar

CURS 2017-2019

EMPODERAMENT PROGRESSIU

per a l'autonomia del procés de canvi

Equips impulsors que lideraran el canvi

Constitució de l'equip impulsor del centre
Debat sobre el propòsit educatiu (documental Most Likely to Succeed)
Formació d'Estiu per reformular el propòsit educatiu

Autodiagnosi sobre l'enfocament educatiu de l'escola

Valoració de la situació inicial fent ús de l'eina d'autodiagnosi

Compartir el replan-tejament del propòsit educatiu

Treball amb la comunitat educativa sobre la direcció i la necessitat de canvi (dinàmiques amb famílies)

CURS 2017-2018

Establiment de la visió i dels instruments de canvi

Reflexió i debat amb la comunitat educativa sobre quina escola volem: la **visió** de centre

Eines per a l'orientació en el procés de canvi: la **Rúbrica** de canvi i el **Manual** per a entorns d'aprenentatge innovadors.

Metodologia per a la millora contínua: L'**Espirall** d'Indagació

Confluència amb altres iniciatives per al canvi: Xarxa de Competències Bàsiques, Educació 360, etc.

CURS 2018-2019

Acompanyament en l'adopció dels instruments de canvi a nivell centre i xarxa

Trobades de Xarxa

Aprenentatge col·laboratiu entre centres

1.800 docents formats a l'Escola d'Estiu '17

3.600 participants en les Trobades de Xarxa

Recursos

Kits i orientacions per a cada fase del procés de canvi

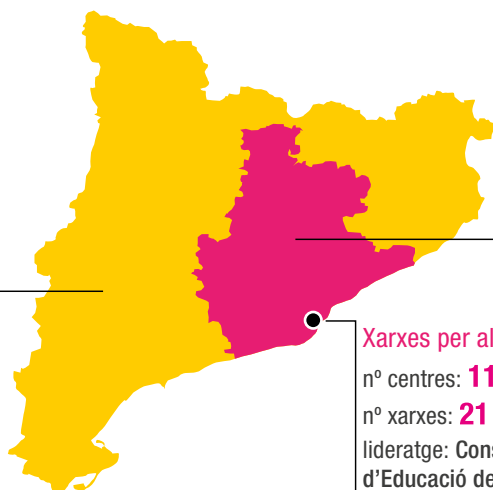

FUNDACIÓ
.cat

9.000 docents connectats a la xarxa virtual de transformació educativa

Treball col·laboratiu articulat a tot el territori: 60 xarxes locals i 3 aliances de dinamització

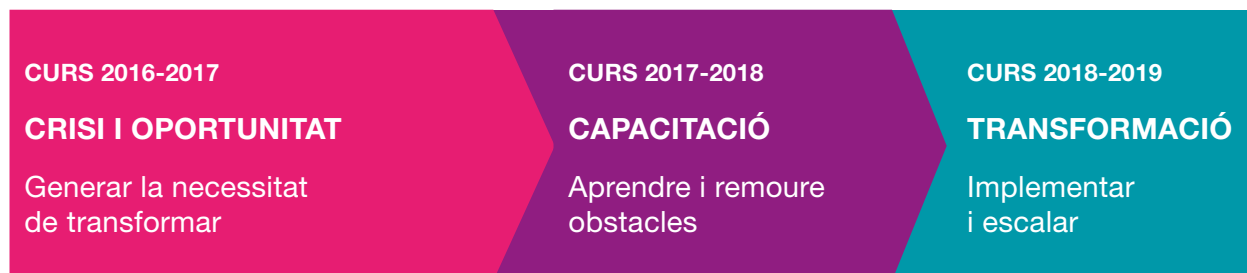
nº centres: **111**
nº xarxes: **10**
dinamització: Generalitat de Catalunya

Xarxes per al Canvi
nº centres: **119**
nº xarxes: **21**
lideratge: Consorci d'Educació de Barcelona

nº centres: **266**
nº xarxes: **29**
dinamització: municipis amb el suport de la Diputació de Barcelona

El procés de transformació dels 30 centres de la mostra representativa

Equips directius i impulsors es preparen per al canvi	Autodiagnosi sobre l'enfocament educatiu de l'escola	Compartir el replan-tejament del propòsit educatiu	Definició del centre que es vol esdevenir	Ideació i prototipatge de canvi	Aprentatge amb els centres referents de formació	Implementació de canvis estructurals
Formació inicial per als equips directius Constitució de l'equip impulsors del centre Formació per als equips impulsors Debat inicial sobre el propòsit educatiu (visionat del documental "Most Likely to Succeed")	Valoració de la situació inicial fent ús de l'eina d'autodiagnosi	Visites a centres de referència (centres impulsors) Treball amb la comunitat educativa sobre la direcció i la necessitat de canvi (dinàmiques amb famílies)	Procés participatiu de creació de la visió de centre	Prototips de canvi: "Productes mínims viables", es posen a la pràctica per a aprendre'n.	Formació en residència en centres referents de formació i transferència posterior als centres propis	Escalar els canvis estructurals que possibiliten l'aproximació a la visió: Projectes Tractors Eines de suport: Rúbrica de Canvi Espirals d'indagació

Facilitació

El 100% dels equips directius i impulsors dels 30 centres de la mostra han rebut acompanyament i suport.

Recursos

Kits i orientacions per a cada fase del procés de canvi

Formació en residència

146 docents han realitzat estades a jornada completa en modalitats de 1 setmana, 15 dies o 1 mes en centres impulsors.

